

بسم الله الرحمن الرحيم

مبانی حقوقی و فقهی مسئولیت اولیای قهری

نویسنده:

سعیده زرگر

سرشناسه	:	زرگر، سعیده، ۱۳۶۷-
عنوان و نام پدیدآور	:	مبانی حقوقی و فقهی مسئولیت اولیای قهری/نویسنده سعیده زرگر.
مشخصات نشر	:	تهران: ندای کارآفرین، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۱۲۸ ص: ۵/۲۱×۵/۱۴ س.م.
شابک	:	978-600-482-350-0
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	قیم و مولی علیه (فقه)
موضوع	:	Guardian and ward (Islamic law)
موضوع	:	قیم و مولی علیه -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	:	Guardian and ward -- Law and legislation -- Iran
رده بندی گره	:	۶/۱۹۸BP
رده بندی دیویی	:	۰۱۸/۳۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۰۰۱۴۶

نام کتاب : مبانی حقوقی و فقهی مسئولیت اولیای قهری

نویسنده : سعیده زرگر

صفحه‌آرا : اکرم ملک نژاد

طراح جلد : آرش جهانی

تیراژ : ۱۰۰۰

نوبت چاپ : ۱۳۹۸ اول

قیمت : ۱۹۰۰۰ تومان

شابک : ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۴۸۲ - ۳۵۰ - ۰

تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، نبش کوچه انوری، پلاک ۲۰

تلفن تماس: ۶۶۴۰۲۷۲۲

WWW.NedayeKarafarin.ir

فهرست مطالب

۵	مقدمه
۷	فصل اول: مبانی حقوقی و فقهی ولی قهری
۷	معانی ولایت در فقه و حقوق موضوعه
۷	معانی ولایت در فقه امامیه
۸	معانی ولایت در حقوق موضوعه
۸	اقسام ولایت
۸	اقسام ولایت در فقه
۱۰	اقسام ولایت در حقوق
۱۰	قلمرو ولایت قهری
۱۰	قلمرو ولایت قهری در فقه
۱۱	قلمرو ولی قهری در حقوق موضوعه
۱۳	رابطه ولایت و حضانت در فقه و حقوق موضوعه
۱۳	رابطه ولایت و حضانت فقه امامیه
۱۳	رابطه ولایت و حضانت در حقوق موضوعه
۱۵	اشخاص واجبه صلاحیت تعیین وصی بر صغار در فقه و حقوق موضوعه
۱۶	شرایط وصی در فقه امامیه
۱۶	شرایط وصی در حقوق موضوعه
۱۷	ولایت حاکم و قیم و شرایط قهری در فقه و حقوق موضوعه
۱۷	ولایت حاکم و قیم و شرایط قیم در فقه
۱۸	ولایت حاکم و قیم و شرایط آن در حقوق موضوعه
۱۹	ولایت پدر و امور مالی فرزند
۲۵	ولایت پدر و امور غیر مالی فرزند
۳۳	نقش ولی قهری در معاملات
۴۱	نگاهداری و تربیت مولی علیه
۴۴	دخالت و نظارت در ازدواج فرزند
۴۶	حق شفعه
۴۸	محدودیت‌های اختیارات ولی قهری
۵۱	فصل دوم: صغیر از دیدگاه فقه و حقوق
۵۱	صغیر و اقسام آن در فقه امامیه
۵۳	صغیر و اقسام آن در حقوق موضوعه
۵۳	جایگاه بلوغ در فقه و حقوق موضوعه
۵۳	جایگاه بلوغ در فقه
۵۴	جایگاه بلوغ در حقوق موضوعه
۵۵	احراز رشد در فقه و حقوق موضوعه
۵۵	احراز رشد در فقه امامیه
۵۹	احراز رشد در حقوق موضوعه
۶۱	حقوق غیرمالی کودک بر ولی
۶۱	حقوق غیرمالی کودک بر ولی، قبل از ولادت در فقه و موضوعه
۶۲	حقوق غیرمالی کودک بر ولی، قبل از ولادت در فقه امامیه
۶۴	حقوق غیرمالی کودک بر ولی، قبل از ولادت در حقوق موضوعه
۶۵	حقوق غیرمالی کودک در ایام ولادت در فقه و حقوق موضوعه
۶۷	فصل سوم: حق نسب و شرایط اثبات آن
۶۷	حق نسب و شرایط اثبات آن در فقه امامیه

۶۹	حق نسب و شرایط اثبات آن در حقوق موضوعه
۶۹	نفی نسب (ولد) و انواع آن در فقه و حقوق موضوعه
۶۹	نفی نسب و انواع آن در فقه امامیه
۷۰	نفی نسب و انواع آن در حقوق موضوعه
۷۱	انواع نسب در فقه و حقوق موضوعه
۷۱	انواع نسب در فقه امامیه
۷۱	نوع اول نسب، نسب ناشی از شبهه
۷۲	نوع دوم نسب، نسب ناشی از زنا
۷۲	نوع سوم نسب، نسب ناشی از تلقیح مصنوعی
۷۳	انواع نسب در حقوق موضوعه
۷۳	حق برخورداری از امنیت شخصی و اجتماعی در فقه و حقوق موضوعه
۷۴	حق غیرمالی کودک بر ولی، بعد از ولادت در فقه و حقوق موضوعه
۷۵	حق حضانت، شرایط و پایان آن در فقه و حقوق موضوعه
۷۷	حق بازی و تفریح، تربیت در فقه و حقوق موضوعه
۸۰	حق تکبر و احترام، فقه و حقوق موضوعه
۸۱	ولایت ارای قضا در عقد نکاح صغار و تمارض آنها در فقه و حقوق موضوعه
۸۴	ولایت وصی، نکاح در فقه و حقوق موضوعه
۸۵	ازدواج صغار توسط اجداد در فقه و حقوق موضوعه
۸۶	حق استیفای قصاص، فقه و حقوق موضوعه
۸۹	حقوق غیرمالی ولی بر کودک، سوراخ در فقه و حقوق موضوعه
۹۱	حق تأدیب و حدود آن در فقه و حقوق موضوعه
۹۲	حقوق مالی کودک بر ولی در فقه و حقوق موضوعه ایران
۹۲	حقوق مالی کودک بر ولی، قبل از ولادت در فقه و حقوق موضوعه
۹۴	حقوق مالی کودک بر ولی، بعد از ولادت در فقه و حقوق موضوعه ایران
۹۴	ارث قصاص در حقوق موضوعه
۹۵	نفقه اولاد در فقه و حقوق موضوعه
۹۵	نفقه اولاد در فقه امامیه
۹۷	شرایط وجوب اتفاق به اقارب در فقه و حقوق موضوعه
۱۰۱	مسئول مخارج متولی امور مولی علیه در فقه و حقوق موضوعه
۱۰۵	عول و تعصیب در حقوق موضوعه
۱۰۵	ارث ولد شبهه و ولد زنا در فقه و حقوق موضوعه
۱۰۶	ارث کودک از جبهه در فقه و حقوق موضوعه
۱۱۰	نفقه پدر و مادر و اجداد در فقه و حقوق موضوعه
۱۱۱	سهم الارث پدر، مادر و اجداد از اموال کودک و صور مختلف آن در فقه امامیه
۱۱۴	وظایف ولی قهری نسبت به مولی علیه
۱۳۰	دوران مسؤولیت نوعی
۱۳۱	حاصل کلام
۱۳۷	منابع

مقدمه

حدود اختیارات (ولی قهری) برای تصرف در امور (مولی-علیه) و مسؤولیت او در ازای اختیاراتش، از جمله مباحثی است که به سبب روشن نبودن موضع قانونگذار نسبت به آن، مورد اختلاف علمای حقوق و صاحب-نظران می‌باشد. مهم‌ترین وظیفه ولی قهری نمایندگی کسی است که ولایت وی را برعهده خواهد داشت و مکلف است در اداره اموال و مواظبت شخص محجور و حفظ حقوق و منافع او بکوشد، البته اگر محجور سفیه باشد، حجر او محدود به امور مالی است و ولی از وظایف دیگری جز اداره اموال ندارد. ولی قهری می‌تواند تصرفاتی در اموال محجور کند و به ملاقات برای او انجام دهد، به شرط اینکه موافق مصلحت محجور باشد. به این ترتیب می‌توان گفت اختیارات ولی قهری در قانون گسترده است و تنها چیزی که این اختیارات را محدود می‌کند مصلحت شخصی است که محجور شده و نیازمند ولایت است.

بنابراین ولی قهری حق ندارد عملی انجام دهد که برخلاف مصلحت یا متضمن ضرری برای محجور باشد. بنابراین هر یک از پدر و جد پدری که به آنها ولی قهری گفته می‌شود می‌تواند به تنهایی قراردادهایی برای محجور منعقد کند؛ مثلاً مال او را بفروشد یا اجاره دهد یا برای او خریداری کند و در صورتی که مصلحت محجور رعایت شده باشد، طرف معامله حتی اعتراض و برهم زدن معامله را نخواهد داشت. ماده ۱۱۸۳ قانون مدنی به خوبی این مفهوم را می‌رساند: «در کلیه امور مربوط به اموال و حقوق مالی مولی علیه ولی مایند قانونی او می‌باشد.» درست است که ماده ۱۱۸۳ قانون مدنی فقط به این سوال و حقوق مالی مولی اشاره کرده است اما باید توجه داشت که ولی قهری منحصر به اداره امور مالی محجور نیست؛ امور شخصی و به تعبیر دیگر مواظبت شخص را که ولایت او را برعهده دارد نیز برعهده دارد. لذا قضات محترم در بسیاری موارد در برخورد با این مسئله دچار مشکل می‌گردند.